

Л. В. Журило

Обнорський Сергій Петрович

ОБНОРСЬКИЙ Сергій Петрович (Обнорский Сергей Петрович; 14(26). 06. 1888, С.-Петербург – 13. 11. 1962, Москва) – російський мовознавець. Доктор філологічних наук (1934), професор (1950), академік АН СРСР (1939), член-кореспондент Болгар. АН (1946), чл. Чес. академії наук і мистецтв (1946). Сталін. (1947) і Ленін. (1970) премії. Закін. С.-Петербур. університет (1910). Учень О. Шахматова. Від 1916 читав лекції в Перм. відділ. Петрогр. університету (нині С.-Петербург), від 1917 працював професор кафедри слов'ян. філології, від 1919 – декан істор.-філол. факультету (згодом факультету сусп. наук) Перм. університету. 1922–41 – завідувач кафедри рос. і слов'ян. мов С.-Петербур. університету. 1943–46 – завідувач кафедри російської мови Моск. університету; водночас 1944–50 – директор Інституту російської мови АН СРСР; 1950–52 – зав. сектору історії та діалектології російської мови Інституту мовознавства АН СРСР (обидва – Москва). Наукові дослідження: історія, діалектологія, лексикологія, лексикографія російської мови; порівнял. граматики слов'ян. мов. Обґрунтував оригін. теорію про самобутність давньорус. літ. мови, її нар. сх.-слов'ян. основу. У дослідж. використовував дані української мови. Вивчав давньорус. пам'ятки, зокрема «Руську Правду», твори Володимира Мономаха, моління Данила Заточника тощо. Подав детал. характеристику фонет., морфол., синтакс., лексич. і орфогр. особливостей друк. тексту «Слова о полку Ігоревім» 1800, використовуючи також копію з рукопису О. Мусіна-Пушкіна. На думку О., «Слово...» було написано в 12 ст. на Пд. Русі, а список О. Мусіна-Пушкіна зроблено в період другого пд.-слов'ян. впливу; між оригіналом і збереженим рукописом був проміж. список з певними діалект. (новгород.) рисами мови. Член редколегії 17-том. «Словаря современного русского литературного языка» (Москва; Ленинград, 1950–66).

Основні праці

Именное склонение в современном русском языке. Вып. 1–2. Ленинград, 1927–30; Язык договоров русских с греками. Москва; Ленинград, 1936; «Слово о полку Игореве» как памятник русского литературного языка // Рус. язык в школе. 1939. № 4; Очерки по истории русского литературного языка старшего периода. Москва; Ленинград, 1946; Культура русского языка. Москва; Ленинград, 1948; Очерки по морфологии русского глагола. Москва, 1953; Правила русской орфографии и пунктуации. Москва, 1956 (співавт.); Избранные работы по русскому языку. Москва, 1960.

Рекомендована література

1. Виноградов В. В. Научная деятельность академика С. П. Обнорского: (К 70-летию со дня рожд.) // Изв. АН СССР. Отделение лит-ры и языка. 1958. Т. 17, вып. 3;
2. Борковский В. И. С. П. Обнорский // Рус. речь. 1967. № 5;
3. Профессора Пермского государственного университета. 1916–2001. Пермь, 2001;
4. Добродомов И. Г. Обнорский Сергей Петрович // Отечествен. лингвисты XX в. Ч. 2. Москва, 2003.

Бібліографічний опис:

Обнорський Сергій Петрович / Л. В. Журило // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-74609>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).